

- NOTE :**
1. All the questions are compulsory.
 2. Internal options are mentioned.
 3. Figures to the right indicate marks.
 4. Attempt either A or B in each question.

UNIT-I

- Q.1 A.** Discuss the various theoretical perspective on life span development. (15)
- OR**
- B.** Discuss the root of language. (15)

UNIT-II

- Q.2 A.** Discuss the various alternative birthing procedures (15)
- OR**
- B.** Discuss motor development in infancy including various issues related to it. (15)

UNIT-III

- Q.3 A. Explain the terms in brief. (Any 5)** (5 डिजिटल) (15)
1. Gross motor skills.
 2. Nutrition in infancy.
 3. Multimodal perception.
 4. Structure of neuron.
 5. Brain plasticity.
 6. Sudden infants death syndrome.
- OR**
- B. Differentiate between (Any 3)** (3 डिजिटल) (15)
1. Assimilation V/S accommodation.
 2. Primary circular reaction V/S secondary circular reaction.
 3. Information processing V/S Piaget's approach.
 4. Learning theory approaches V/S Vativist approach.

UNIT-IV

- Q.4 A. Write short note (Any 3)** (3 डिजिटल) (15)
1. Experimental method.
 2. Piaget's theory of cognitive development.
 3. Longitudinal studies.
 4. Theoretical and applied research.
- OR**
- B. Discuss the following statements. (Any 3)** (3 डिजिटल) (15)
1. According to one estimate an average Indian baby weighs about 2800 gms (2.8 kg) when born at full term.
 2. Genes determine the nature and function of every cell in the body.
 3. Parents usually choose circumcision due to health, religious, cultural and traditional reasons.
 4. The score below 7 means that the baby needs help to establish breathing.

- सुचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य
२. आंतरिक पर्याय मांडलेले आहेत.

विभाग - १

प्र.१ अ. जीवन कालावधी विकासाच्या विविध सैद्धांतिक दृष्टीकोनातून चाचणी चर्चा करा.

किंवा

ब. भाषाचे उगम यावर चर्चा करा.

विभाग - २

प्र.२ अ. जन्म देण्याच्या विविध पर्यायी प्रक्रियांवर चर्चा करा.

किंवा

ब. बाल्यावस्थामधील मोटर विकास (डेव्हलपमेंट) यावर चर्चा करा व इतर संबंधित विविध विषयांचा समावेश करा.

विभाग - ३

प्र.३ अ. संक्षिप्त संज्ञा स्पष्ट करा. (कोणतेही ५)

१. निव्वळ मोटर कौशल्य	२. बाल्यावस्था दरम्यान पोषाहार
३. बहुविध आकलन शक्ती	४. चेतापेशींची संरचना
५. मेंदूचा लवचिकपणा	६. आकस्मित अर्भकाचे मृत्यू लक्षणसमुह

किंवा

ब. फरक लिहा. (कोणतेही ३)

१. सदृशीकरण V/s आंशिक सदृशीकरण
२. प्रथम चक्रिय अभिक्रिया V/s आनुषांगिक चक्रिय अभिक्रिया
३. माहिती प्रक्रिया V/s पियाजेटचा बौद्धिक विकासाचा सिद्धांत
४. अध्ययन सिद्धांत पद्धती V/s Nativist पद्धती

विभाग - ४

प्र.४ अ. टिपा लिहा. (कोणतेही ३)

१. प्रयोगिक पद्धत
२. पियाजेटचा बौद्धिक विकासाचा सिद्धांत
३. Longitudinal अभ्यास
४. सैद्धांतिक व उपयोजित संशोधन

किंवा

ब. खालील स्टेटमेंटवर चर्चा करा. (कोणतेही ३)

१. एका अंदाजानुसार सरासरी भारतीय बाळाचे वजन 2800 (gms) ग्रॅम (2.8 kgs) पूर्ण जन्माच्या वेळेस रहाते.
२. जीन्स शरिरातील प्रत्येक पेशींच्या स्वरूपात आणि कार्यात निर्धारित असते.
३. पालक सहसा आरोग्य, धार्मिक, सांस्कृतिक आणि पारंपारिक कारणांमुळे सुंता निवडतात.
४. सात पेक्षा कमी संख्या असल्यास बाळाला आवश्यक श्वास स्थापन करण्यासाठी मदत हवी.

